

Uchwała Nr VII/38/2015
Rady Powiatu Bartoszyckiego

z dnia 27 marca 2015 r.

w sprawie: uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Bartoszyckim na lata 2015 – 2017”.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 i 4 o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. 2013.595 z późn. zm.) oraz art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. Nr poz. 135 z późn. zm.), **Rada Powiatu Bartoszyckiego uchwala co następuje:**

- §1.** Uchwala się „Powiatowy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Bartoszyckim na lata 2015 – 2017”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
- §2.** Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Bartoszyckiego.
- §3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Władysław Bogdanowicz

Załącznik nr 1 do uchwały Rady Powiatu Bartoszyckiego nr VII/38/2015 z dnia 27 marca 2015r w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Bartoszyckim na lata 2015 - 2017

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE BARTOSZYCKIM
NA LATA 2015-2017**

Bartoszyce 11 marca 2015

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp	1
II.	Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	2
III.	Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej	5
IV.	Charakterystyka osób usamodzielnianych	6
V.	Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz limity rodzin zastępczych zawodowych	6
VI.	Cele Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017	8
VII.	Harmonogram działań	8
VIII.	Zakładane rezultaty realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017	11
IX.	Projektowane źródła finansowania Programu	11
X.	Ewaluacja i monitoring programu	11
XI.	Zakończenie	12

I. Wstęp

Założenia polityki prorodzinnej w Polsce wynikają z prawa dziecka do wychowywania w rodzinie. W tym celu zwiększono zakres zadań samorządów w zakresie wspierania rodziny oraz organizowania rodzinnej pieczy zastępczej, wówczas gdy rodzice nie są w stanie sprawować opieki nad dzieckiem.

Szczegółowe regulacje tego zagadnienia znalazły się w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną już od chwili pojawienia się sygnału o wystąpieniu problemu, co ma zapobiec umieszczeniu dziecka poza rodziną naturalną. Prawem dziecka jest bowiem wychowywanie się w rodzinie biologicznej pod opieką rodziców. We wszystkich działaniach dotyczących dziecka, podejmowanych przez publiczne i niepubliczne instytucje pomocy społecznej, sądy, władzę administracyjną lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną jest najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka (art. 3 Konwencji o prawach dziecka). Na powiecie ciąży obowiązek zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, w szczególności przez organizowanie opieki zastępczej.

Obowiązek przygotowania i realizacji trzyletniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej zapisany jest w art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013.135 z późniejszymi zmianami).

Niniejszy program jest kontynuacją „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Bartoszyckim na lata 2012-2014”.

II. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) Rodzina zastępcza:

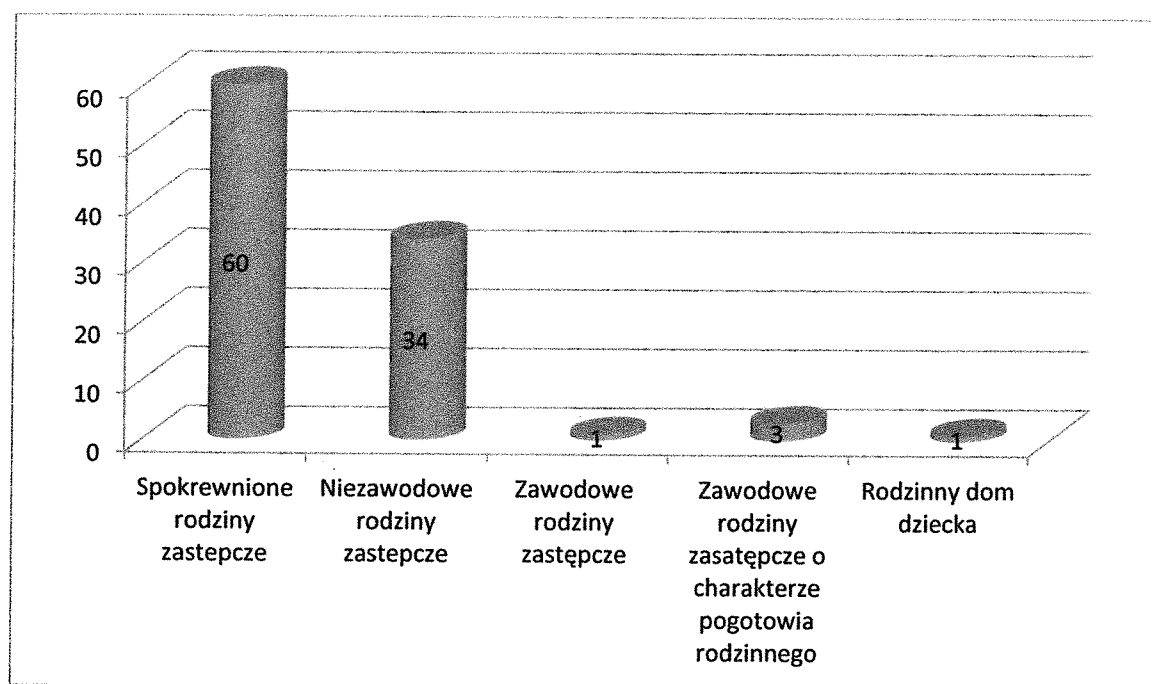
- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa,
- c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2) Rodzinny dom dziecka.

Na terenie Powiatu Bartoszyckiego zastępczą formą opieki i wychowania w 2014 roku według stanu na dzień 31 grudnia 2014r. objętych było 144 dzieci, umieszczonych w 99 rodzinach zastępczych mieszkających na terenie powiatu bartoszyckiego. Wśród nich:

- 1) 60 rodzin to rodziny spokrewnione pod opieką których pozostaje 80 dzieci,
- 2) 34 rodziny to rodziny niezawodowe w których wychowuje się 49 wychowanków,
- 3) 3 rodziny to rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego , w których opiekę znalazło 9 dzieci,
- 4) 1 rodzinny dom dziecka w którym przebywa i wychowuje się 5 dzieci.

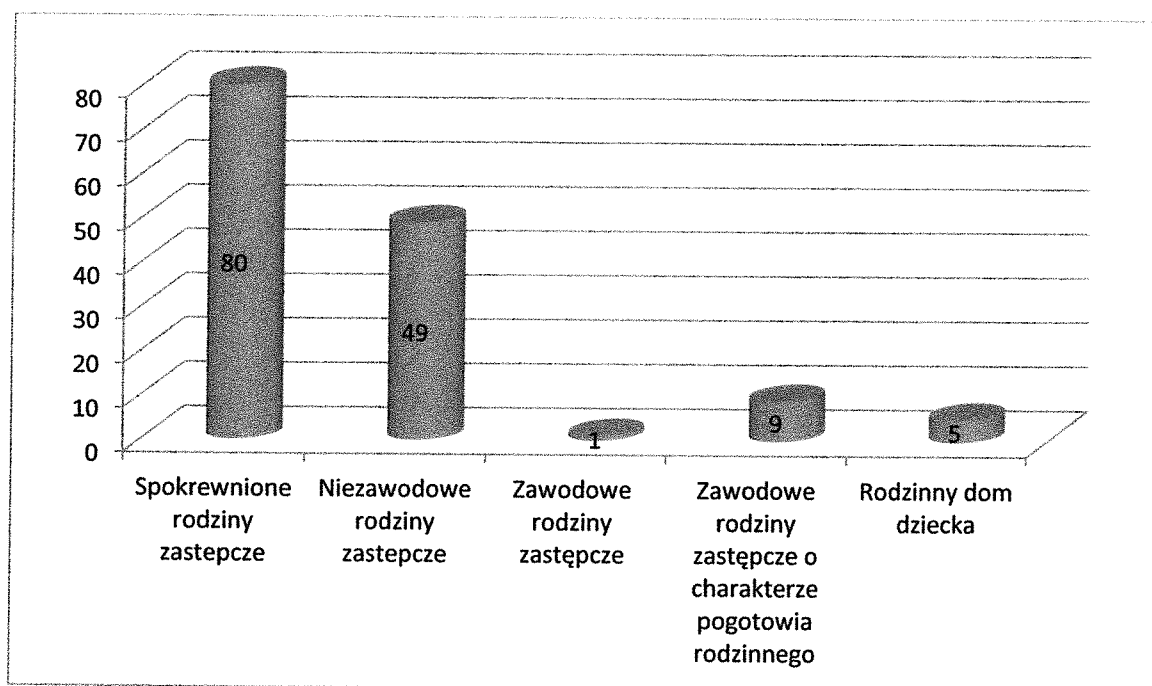
Wykres nr 1 – liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu bartoszyckiego w 2014 roku według stanu na dzień 31.12.2014r.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszyczach

Jak wynika z zebranych danych, na terenie powiatu bartoszyckiego nadal zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tworzone przez dziadków lub rodzeństwo. Następnie niezawodowe rodziny zastępcze tworzone przez osoby powinowate – ciocie, wujków. Zawodowych rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie powiatu cztery, w tym trzy rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. Jest także jeden rodzinny dom dziecka. Na terenie powiatu bartoszyckiego nie funkcjonuje żadna rodzina zawodowa specjalistyczna.

Wykres nr 2 – liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu bartoszyckiego w 2014 roku według stanu na dzień 31.12.2014r.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach

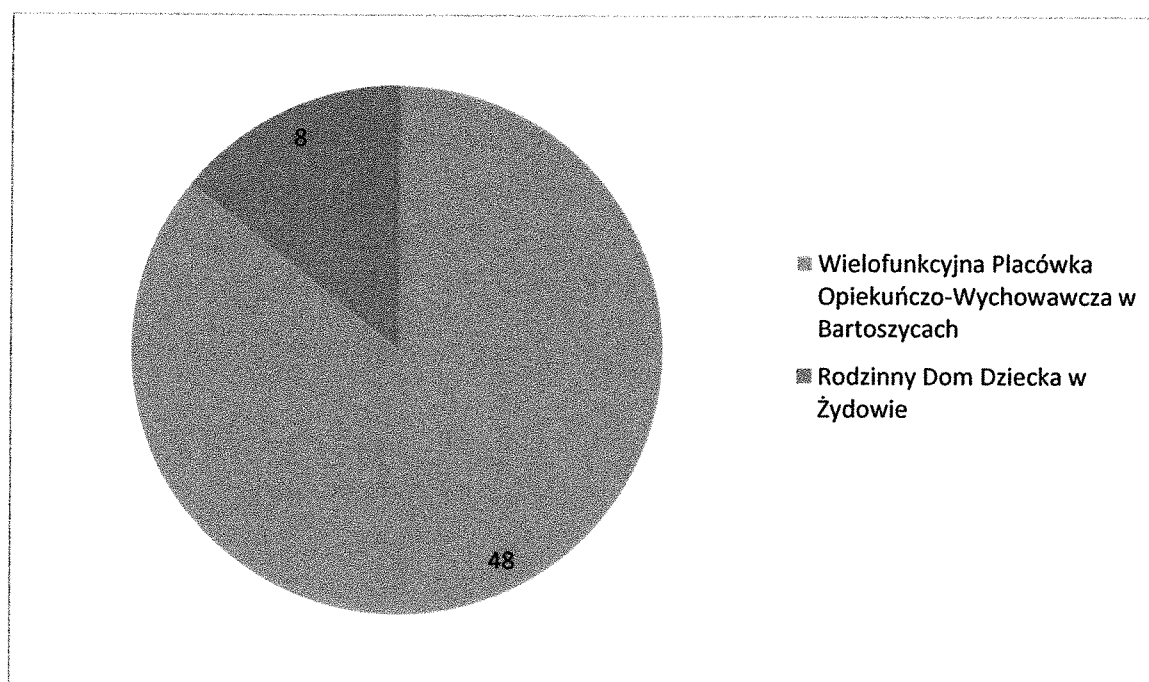
Wykres nr 2 przedstawia dane dotyczące liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu bartoszyckiego w roku 2014. Największa liczba małoletnich wychowanków jest umieszczona w rodzinach zastępczych spokrewnionych. W rodzinach zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego liczba dzieci ulega częstym zmianom ze względu na okresowy charakter pobytu dziecka w tej formie opieki. W okresie 2012-2014 przebywało w nich 18 dzieci. Na koniec roku 2014 w pogotowiacz rodzinnych pozostawało 9 dzieci.

III. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej

Instytucjonalną pieczę zastępczą w powiecie bartoszyckim sprawują:

- 1) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Bartoszczach. Jest to placówka typu socjalizacyjnego, obejmująca opieką dzieci w wieku od 7 do 18 lat. W przypadku osób kontynuujących naukę istnieje możliwość pozostania w placówce do 25 roku życia. W 2014 roku łącznie w placówce przebywało 45 wychowanków, natomiast na dzień 31.12.2014r. stan ten wynosi 31 podopiecznych.
- 2) Rodzinny Dom Dziecka w Żydowie jest placówką typu rodzinnego, zapewniającą opiekę zbliżoną do naturalnego środowiska rodzinnego. W 2014 roku w rodzinnym domu dziecka przebywało 8 wychowanków.

Wykres nr 3 – liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu bartoszyckiego w 2014 roku

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczach

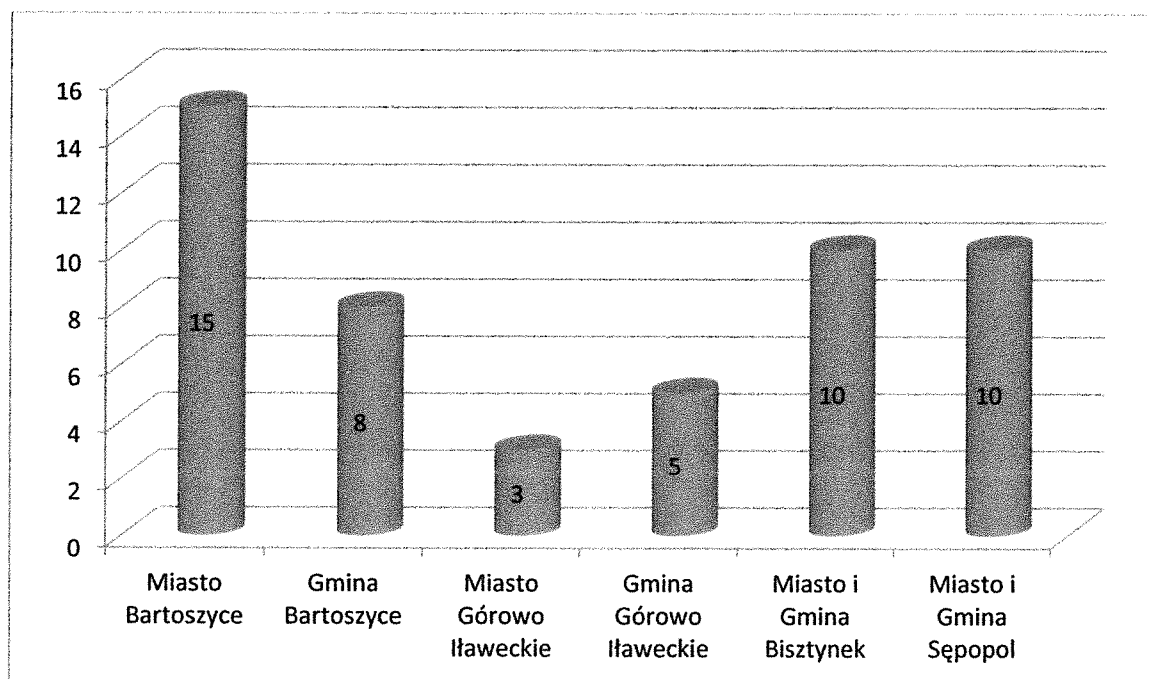
IV. Charakterystyka osób usamodzielnianych

Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczach należy również pomoc i wsparcie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Pod opieką Centrum w 2014 roku pozostawało 41 wychowanków którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą.

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto osoby te cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Celowe jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiając młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

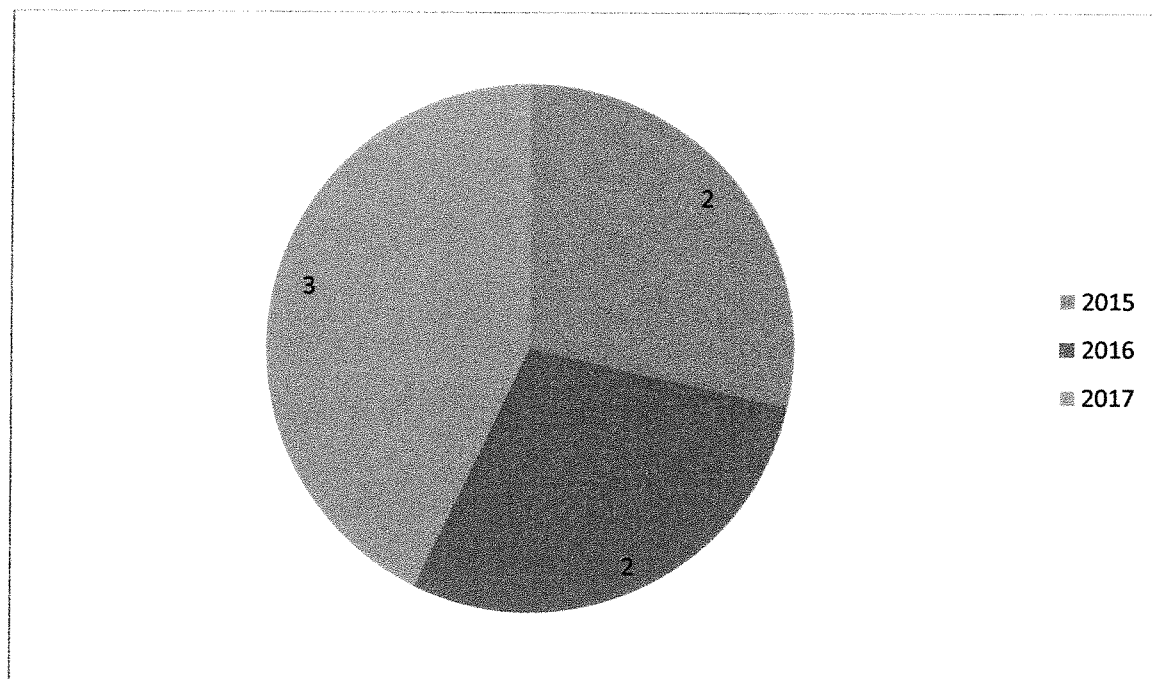
V. Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz limity rodzin zastępczych zawodowych

Wykres nr 4 - liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu bartoszyckiego zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej na lata 2015-2017.

Źródło: dane ośrodków pomocy społecznej powiatu bartoszyckiego

Wykres nr 5 - limity rodzin zastępczych zawodowych

VI. Cele Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy zastępczej w powiecie bartoszyckim na lata 2015-2017.

Cel główny:

Tworzenie warunków do rozwoju różnych form pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

1. Pozyskiwanie kandydatów do realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Organizowanie szkoleń oraz spotkań dla kandydatów oraz osób prowadzących różne formy pieczy zastępczej.
3. Wspieranie istniejących rodzin zastępczych.
4. Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej
5. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników działających w zakresie pieczy zastępczej

VII. Harmonogram działań.

Lp.	Cel	Działanie	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Pozyskiwanie kandydatów do realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej	1) Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności poprzez prowadzenie lokalnych kampanii i akcji informacyjnych na rzecz rodzicielstwa zastępczego, w tym poprzez stronę internetową	1 raz w kwartale	Dyrekcja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszykach, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni

		2) Punkt konsultacyjny - indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi przedmiotową problematyką	codziennie w godzinach pracy Centrum	Dyrekcja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszychach, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni
2.	Organizowanie szkoleń i spotkań dla kandydatów oraz osób prowadzących różne formy pieczy zastępczej	1) organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji funkcjonujących rodzin zastępczych, w tym podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, diagnoza potrzeb szkoleniowych rodzin zastępczych 2) prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej 3) organizowanie cyklicznych spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin opieki i wychowania dzieci i młodzieży np. lekarz, terapeuta, pedagog, itp.	1 raz na kwartał 2 razy w roku co dwa miesiące	Dyrekcja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszychach, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszychach Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Dyrekcja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszychach, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni
3.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych	1) udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i pedagogicznej rodzinom zastępczym 2) umożliwienie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci w tym pomocy psychologicznej i terapeutycznej 3) organizowanie zajęć warsztatowych o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej 4) prowadzenie grup wsparcia dla	w zależności od zgłoszonych potrzeb w zależności od zgłoszonych potrzeb 1 raz na 3 miesiące 1 raz w	Radca prawny, psycholog Dyrekcja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszychach, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni Psycholog, pedagog Psycholog, pedagog

		osób prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka	miesiącu	
4.	Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	1) organizowanie warsztatów aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy 2) umożliwienie indywidualnego poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, prawnik) w zależności od zgłoszonych potrzeb 3) prowadzenie grup wsparcia i klubów dyskusyjnych	2 razy do roku 2 razy w tygodniu 2 razy w roku	Dyrekcja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszychach, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni Dyrekcja PCPR w Bartoszychach Psycholog, pedagog
5.	Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników działających w zakresie pieczy zastępczej	1) organizowanie szkoleń i warsztatów umożliwiających podnoszenie kwalifikacji pracowników w obszarach współdziałania z rodzinną pieczę zastępczą 2) udział pracowników pieczy zastępczej w konferencjach i szkoleniach poświęconych dziecku i rodzinie,	2 razy w roku 5 razy w roku	Dyrekcja PCPR w Bartoszychach Dyrekcja PCPR w Bartoszychach

VIII. Zakładane rezultaty realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017

1. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych zgodnie z wytyczonymi limitami na lata 2015-2017.
2. Wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzin pełniących te funkcje w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.
3. Wzrost zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Poprawa funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez zapewnienie pomocy i wsparcia specjalistycznego rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka.
5. Wzrost umiejętności społecznych usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
6. Wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji kadry pracującej w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

IX. Projektowane źródła finansowania Programu:

1. Samorząd Powiatowy.
2. Samorząd Województwa Warmińsko- Mazurskiego.
3. Fundusze Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego.
4. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

X. Ewaluacja i monitoring Programu

Ewaluacja to proces systematycznego gromadzenia informacji na temat działania, właściwości i rezultatów programów, personelu oraz produktów, które są wykorzystywane przez specjalistów do redukcji niepewności wokół programu i poprawienia jego efektywności, a także służą podejmowaniu decyzji z uwagi na to, co owe programy, personel lub produkty robią oraz czego dotyczą. Podstawą gromadzenia danych dotyczących wdrażania Programu, wywołanych skutków, zamierzonych celów, oczekiwanych rezultatów, będą wypowiedzi i opinie

beneficjentów i realizatorów Programu, okresowa ocena sytuacji dziecka oraz zasadności jego dalszego pobytu w pieczy zastępczej, indywidualne programy usamodzielnienia, decyzje administracyjne wydane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przez monitoring rozumie się proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach.

Monitorowanie i ewaluacja „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie bartoszyckim na lata 2015–2017” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej raz w roku sprawozdawczości z wykonania zapisanych w nim zadań. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

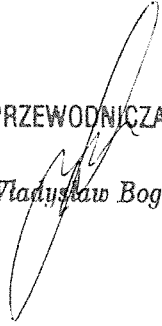
XI. Zakończenie

Najważniejszym zadaniem, jakie stoi przed Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach jest realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wymaga to przede wszystkim stworzenia struktury organizacyjnej, dzięki której możliwa będzie realizacja ustawowych obowiązków nałożonych na organizatora pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma być najważniejszą instytucją, która oddziałuje na dziecko w pieczy zastępczej. Ma za zadanie współpracować z pozostałymi jednostkami – samorządowymi, gminnymi i innymi w celu maksymalizacji dostępnego wsparcia dla dzieci i ich rodzin.

Poprawa jakości życia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, ich opiekunów oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej możliwy jest, kiedy istnieją jasno określone cele, zadania do realizacji oraz działania. Wyrazem dążenia do sprecyzowania podejmowanych działań jest trzyletni, powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017. Stanowi on podwaliny budowy efektywnego systemu rozwoju różnorodnych form pieczy zastępczej.

Zakłada się, iż realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji występowania zjawiska sieroctwa społecznego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Władysław Bogdanowicz